

Toelichting bij raadsbesluit

Toelichting Algemene Inspraakverordening

Algemeen

Op grond van artikel 150 van de Gemeentewet moet de gemeenteraad een Inspraakverordening vast stellen. De wetgever acht het dus van groot belang dat burgers en ondernemers bij het opstellen van gemeentelijk beleid en gemeentelijke regelgeving worden betrokken. Als burgers en ondernemers de gelegenheid krijgen om over nieuw beleid en nieuwe regelgeving mee te denken en te praten, dan kan dit de kwaliteit en effectiviteit ervan vergroten. Burgers en ondernemers kunnen nieuw licht op een zaak werpen en kunnen zorgen voor een betere uitvoerbaarheid.

Bovendien weten burgers en ondernemers vaak wat er precies in een bepaalde context speelt en kunnen ze creatief meedenken over oplossingen. Verder zorgt het betrekken van burgers en ondernemers voor het vergroten van het maatschappelijk draagvlak en de legitimiteit.

Vanwege de belangrijke bijdrage die burgers en ondernemers kunnen leveren, is in de eerste plaats het streven dat zij in een zo vroeg mogelijk stadium bij het opstellen van beleid en regelgeving worden betrokken. Daarnaast krijgen zij de gelegenheid om in te spreken ten aanzien van concrete beleidsvoornemens. Om ruimte te bieden aan andere vormen van burgerparticipatie kan van inspraak worden afgezien als burgers en ondernemers al op een andere manier bij de voorbereiding van het beleidsvoornemen zijn betrokken.

Voor de procedurele voorschriften in de verordening is van belang dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht inzake de uniforme openbare voorbereidingsprocedure voor ontwerpbesluiten in beginsel ook van toepassing worden verklaard op inspraak, die ziet op beleidsvoornemens en niet op concrete ontwerpbesluiten.

De Algemene wet bestuursrecht laat toe dat in een verordening van de bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht wordt afgeweken. Van die ruimte is ook gebruikgemaakt. Zo geldt op grond van de Algemene wet bestuursrecht een inspraaktermijn van zes weken. Deze termijn is in deze verordening overgenomen. In spoedeisende gevallen is op grond van de verordening echter ook mogelijk een kortere termijn en eventueel ook een langere termijn vast te stellen. Daarnaast bieden de Algemene wet bestuursrecht en de Gemeentewet ruimte om te bepalen, dat ten aanzien van bepaalde beleidsvoornemens geen gelegenheid wordt geboden tot inspraak. Van die ruimte is ook gebruikgemaakt.

Artikelsgewijs

Artikel 1: Begripsomschrijvingen

Beleidsvoornemen: in de verordening staat het begrip beleidsvoornemen centraal. Dit begrip is gedefinieerd als het voornemen van het bestuursorgaan tot het vaststellen of wijzigen van beleid, of algemeen verbindende voorschriften en het vaststellen van een besluit van algemene strekking. Het gaat dus niet om de vaststelling van besluiten van concrete aard of maatregelen die zich tot een of meer aanwijsbare personen richten, maar om de vorming van het beleid waarop deze

kunnen worden gebaseerd.

Een voorbeeld van een besluit of maatregel van concrete aard, die zich tot een of meer bepaalde personen richt, is een vergunning. Bij dit soort besluiten en maatregelen zijn al andere manieren waarop belanghebbenden worden betrokken, zoals de mogelijkheid van het naar voren brengen van een zienswijze. Het moet dus gaan om een voornemen dat ziet op een meer algemeen belang.

Artikel 2: Werkingssfeer verordening

In het eerste lid is verwoord dat er alleen inspraak wordt verleend door het college en de burgemeester. De gemeenteraad is niet als bestuursorgaan genoemd. Hiervoor is gekozen omdat het college het bevoegde orgaan is, dan wel is belast met de voorbereiding van een door de gemeenteraad te nemen besluit. Het ligt dus voor de hand dat het college inspraak verleent, voordat ze een voorstel aan de raad doet.

Dit neemt niet weg dat burgers en ondernemers ook bij de raad hun standpunt naar voren kunnen brengen. Dat kan met een brief van een burger of ondernemer aan de raad. Burgers en ondernemers kunnen ook bij de vergaderingen van de raadscommissies inspreken op grond van de Verordening op de raadscommissies. Tot slot kan de gemeenteraad altijd besluiten om een beleidsvoornemen over een bijeenkomst te organiseren waar burgers en ondernemers hun mening kunnen geven.

In het tweede lid is het uitgangspunt opgenomen, dat voorafgaand aan de besluitvorming over een beleidsvoornemen inspraak wordt verleend. In het derde lid is bepaald wanneer dat niet aan de orde is. Zo wordt geen inspraak verleend als dit bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten, er bij of krachtens wettelijk voorschrift al in een openbare voorbereidingsprocedure is voorzien, of er uitvoering moet worden gegeven aan regelgeving van het Rijk of de provincie en de gemeente hierbij weinig beleidsruimte heeft.

In het vierde lid staat dat het bestuursorgaan daarnaast ook kan besluiten van inspraak af te zien. Dit kan bijvoorbeeld als burgers al op een andere manier in een vroeg stadium bij de voorbereiding van een beleidsvoornemen zijn betrokken en er dus een andere (meer actieve) vorm van burgerparticipatie heeft plaatsgevonden. Maar ook als het gaat om wijzigingen van beleid op ondergeschikte punten, om juridische redenen, of als het belang van de inspraak niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor kwetsbare groepen in de samenleving.

Artikel 3: Inspraak voor een deel van gemeente

Inspraak is bedoeld om de burgers en ondernemers de gelegenheid te geven het besluitvormingsproces te kunnen beïnvloeden ten aanzien van beslissingen die hen kunnen raken. Inspraak ziet dus specifiek op burgers en ondernemers die door een bepaald beleidsvoornemen worden getroffen. De verordening biedt dan ook de ruimte om bij beleidsvoornemens die betrekking hebben op een specifiek deel van de gemeente de inspraak tot dat deel van de gemeente te beperken. Dit betekent overigens niet dat de kring van inspraakgerechtigden sterk kan worden beperkt. Steeds zal moeten worden nagegaan waar een bepaald beleidsvoornemen van invloed is. Soms zal dat de hele gemeente zijn, soms een deel ervan of slechts een bepaalde wijk of buurt.

Ook heeft de nieuwe bepaling niet de bedoeling organisaties uit te sluiten die de belangen behartigen die door een voorgenomen beslissing kunnen worden getroffen. Wel zal uit de statuten moeten blijken dat de behartiging van het specifieke belang waarop een beleidsvoornemen betrekking heeft, tot de taak van de instelling behoort. Vage omschrijvingen als 'het dienen van het algemeen belang' of 'het bevorderen van de leefbaarheid' zijn ontoereikend om als inspraakgerechtigde te worden aangemerkt. Als er onduidelijkheid bestaat over de vraag wie er kunnen inspreken, zal het college de grenzen moeten aangeven. Vanzelfsprekend moeten deze grenzen bij twijfel ruim worden getrokken.

Artikel 4: Vorm van inspraak

Op grond van de verordening wordt gelegenheid geboden om zienswijzen mondeling (waaronder ook telefonisch), schriftelijk en digitaal (waaronder ook via e-mail) naar voren te brengen.

Daarnaast kan worden besloten om een bijeenkomst te organiseren waarbij ook mondeling standpunten kunnen worden ingebracht en er bovendien de mogelijkheid is om met (vertegenwoordigers van) het bestuursorgaan over het beleidsvoornemen van gedachten te wisselen. Als wordt besloten een bijeenkomst te organiseren, dan worden daarvoor ook de burgers en ondernemers uitgenodigd die schriftelijk hebben gereageerd.

Artikel 5: Spoedprocedure

Verkorting van de inspraaktermijn tot minimaal vier weken is op grond van dit artikel mogelijk. Wat als een spoedeisend geval wordt aangemerkt, wordt ter beoordeling aan het bestuursorgaan overgelaten. Het bestuursorgaan zal in het concrete geval de afweging maken of verkorten van de termijn naar vier weken noodzakelijk is.

Artikel 6: Eindverslag inspraak

Het bestuursorgaan dient na afloop van de inspraak een eindverslag op te stellen. Daarin moet worden aangegeven hoe de inspraak verlopen is, welke reacties er zijn ontvangen en wat er met die reacties is gedaan. Het eindverslag moet openbaar gemaakt worden en indien mogelijk aan degenen die een zienswijzen hebben ingediend, worden toegezonden. Het eindverslag wordt meegestuurd als het beleidsvoornemen ter besluitvorming.